„Radomer-Kielcer Leben" 34 (324) „Należytość pocztową uiszczono ryczałtem" VII-ער יאהרגאנג פרייז 25 גראשען

ראדאמער-קעלצער לעבן

היינט 8 זייטע.

Radom, Piątek 29 Sierpnia 1930 r.

ראדאם, פרייטאג ה׳ אלול תר״ץ

Redakcja i Administracja
Radom, Szwarlikowska 20.

Oddział w Kielcach.

אנאנסען - פרייז:
אין מילימעטער שורה: פארן טעקסט 40 גר.
" " " אין " 60 "
" " " נאכ׳ן " 25 "
די 1-טע און לעצטע זייט ענטהאלטען
8 שפאלטען
אין טעקסט 4 "

וויכטיג פאר די מאנופאקטור=סוחרים פון ראדאם און אומגעגענד

דערמיט האבען מיר די עהרע צו בענאכריכטען די געעהרטע קונדען דאס פון 1-טען ליפיעץ ד. י. איז געעפענט געווארן

א קאמיסיאנס=לאגער פון די אויסארבייטונג

שייבלער עט גראהמאן אקצ. געזעלש. לאדז

מיט דעם גרעסטען אויסוואהל
צו פאבריק׳ס פרייזען וועלכע געפינט זיך
אין ראדאם, לובלינער 23 1-טער שטאק

Z poważaniem
DOM HANDLOWY
SKUPIEŃSKI i WISŁOCKI i S-ka
w Warszawie.

פערטרעטער אויף ראדאם קאכען עט בלומאן

Z intencji zaślubin p. Racheli z Krongoldów z Radomia
z p. Dr-em Aleksandrem Cukermanem z Wilna
serdeczne życzenia
zasyła *D. Blatman* z rodziną.

Z intencji zaślubin
p. Rózi Blicherówny z p. Piotrem Rozencwajgiem
wiele szczęścia i zadowolenia
życzą Strosbergowie Kielce,
Ickowiczowie Miechów.

צו דער פערלאבונג פון
ה׳ עקיבא קנאפעל מיט פרל. שושנה נידענבערג
וואונשען מיר פיעל גליק און עוויגע צופריעדענהייט
יאנקעל מאשקאוויטש עט פרוי.

ברכות מאליצות לש״ב צבי מושקוביץ
לנשואו את העלמה חנה רמבישבסקי
קילצה. ל. רודל.

צוליב׳ן פיהצייטיגען טויט פון אונזער אונפערגעסליכען
פערוואלטונג׳ס-מיטגליעד ה׳ טוביה ראזענבערג נ. ע.
דריקען מיר אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל דער אין טרויער-
פערבליבענע פאמיליע. המקום ינחם אותם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
ראט, פערוואלטונג און פערסאנאל פון דער
קאסע דיסקאנטאווע אין ראדאם.

Z intencji zaręczyn
p. Mani Berkmanówny z p. N. Eisenbergiem
wiele szczęścia i zadowolenia życzą
Rózia Strosberżanka
Kielce Moniek Tenenbaum.

ברכות חמות ולבביות
לנחום איזנברג לאירוסיו עם העלמה מ. בירקמן
פ. ציטרון ומשפחתו
קילצה אריה ציטרון.

Hela Kopel Izrael Rajchkind
Kielce Końskie
Zaręczeni
w Siepniu 1930.

צו דער פערלאבונג פון
ישראל רייכקינד מיט פר״ל העלא קאפעל
ווינשען מיר א הערצליכען מזל-טוב.
משה גרייצער און פרוי, מאטיל זלאטא און פרוי.

אונזער ליעבע שוועסטער און שוועגערין
העלא קאפעל צו איהר פערלאבונג מיט ה׳ ישראל רייכקינד
ווינשען מיר פיעל גליק, און די עלטערען א הארציגען מזל-טוב.
דוד טענענבוים און פרוי, יצחק קאהן און פרוי.

צו דער פערלאבונג פון אונזער שוועסטער, שוועגערין און טאנטע
העלא קאפעל
ווינשען מיר דעם פערלאבטען פאר צופרידענהייט און די עלטערן מזל-טוב.
קעלץ. פאמיליע ראדאל.

די טראַגעדיע פון א שטאָדט.

א שטאָדט פון 30 טויזענד יודען ווערט חרוב.

יאָהרען נאָכאַנאַנד בושעוועט א גייסטיגער און מאָראַלישער חורבן, און מענשען שטעהען ארום די חורבות און לאַכען.

ווער איז די שטאָדט? ווי הייסט די דאָזיגע אומגליקליכע שטאָדט?

א חרפה אויסצוזאָגען. א וועהטאָג און א בושה זיך אליין צו דעמאַסקירען. ס'איז די שטאָדט, וואו מיר וואָהנען. וואו מיר לעבען. ס'איז די שטאָדט וואָס מ'האָט איהר א נאָמען געגעבען ר א ד אָ ם.

א מאָהל זאָגט אַ נאָמען גאָרניסט און אָפטמאָהל זאָגט אַ נאָמען א סך.

פאַר די פּאָליאַקען איז דער נאָמען א קלינגענדער, אַ ברייטער, אַ בכבוד'יגער, אַ פול - זאָגענדיגער, פערבונדען מיט היסטאָרישקייט, מיט טראַדיציע און רייכער פערגאַנגענהייט. ביי זיי האָט דער נאָמען א ממש, א אינהאַלט. דער בעדייט פון וואָרט ראַדאָם בעצייכענט דעם אויסטייטש פון „דאָם ראַדי“, דאָס הויז פון ראַט, פון עצות-האַלטען. ס'איז א שענער נאָמען, א שטאָלצער נאָמען. פאַר אונז יודען אָבער ווי אַזוי קלינגט אָט דער זעלביגער נאָמען?

פאַר'ן יודישען אויער איז דער קלאַנג גראָד נישט קיין גלענצענדער. כדי צו בעצייכענען און אונטערצושטרייכען די „מעלות“ פון א ראַדאָמער יוד, אין פאַל פון א ספק, איז אין דער פרעמד אָנגענומען אַ כלל צוטיילען דאָס וואָרט אין צוויי זילבען: רע—דם.

די וואָס האָבען דער שטאָדט א נאָמען געגעבען איז זיכער נישט איינגעפאַלען, אַז אין דעם נאָמען וועט אַ מאָהל ענטדעקט ווערען אַ געוויסע עהנליכקייט צום העברעאישען אויסדרוק און נאָכוועניגער האָבען זיי זיך פאָרגעשטעלט, אַז להיפוך צו זייער גראַנדיעזען היסטאָרישען אינהאַלט זאָל דער נאָמען ראַדאָם אויסגעטייטשט ווערען אַלס סינאָנים פון שלעכט'ס און בייזוויליגקייט. אַזוי האָט אָבער געוואָלט דער פאַטאַלער מזל פון די יודישע מיטבירגער, אַז גראָד זאָל בעשטימט ווערען אַזא נאָמען, וואָס זאָל אָנדייטען בדרך רמז זייער שייכות מיט דער געבורט'ס-ערד.

ס'האָט קיינער קיין שלעכט'ס נישט מכוון געווען. מ'קאָן דאָ קיינעם נישט בעשולדיגען אין אַ וואָסערער ס'איז טענדענץ. ס'איז קיינער נישט דערביי אויסען געווען קיין פילאָלאָגישען פלפול כדי אויפצוטראַכטען אַ שטעך-ווערטעל אויפ'ן אָרעס פון יודישען תושב. ס'איז געשעהן אָהן וויסען און אָהן ווילען פון עמיצען, ס'איז בלויז אַ איראָניע פון שיקזאַל, אַ ציפאַל, וואָס די צופעליגקייט האָט פון פאָרויס בעשטימט...

„דאָם-ראַדי“ און רע—דם. ווי מאָדנע זענען די צוויי בעגריפען, ווי פערשידענאַרטיג איז זייער קלאַנג און ווי קאָנטראַסטליך איז זייער אינהאַלט. פאַר זיי איז דער נאָמען א פועל יוצא פון ראַט און טהאַט, פון שאַפען און אַרבייט, פון אויפטהו און דערגרייכונג, און ביי אונז קלינגט עס אַלס א טרויריגע דעפיניציע, וואָס בעדייט צושטערונג, פערוויסטונג, פערניכטונג, חרוב-מאַכונג.

יאָ, ס'איז מצחק ווי טרויריג. ס'איז טראַגיש, ווען א גאַנצע שטאָדט ווערט צושטערט און ווערט חרוב פון אַ אונענדליכע מחלוקה. ס'איז א טראַגעדיע פון א שטאָדט, ווען איהר גייסטיגע און מאָראַלישע פיזיאָנאָמיע ווערט כמעט אינגאַנצען אָבגעווישט און ווערט פערוואַנדעלט אין אַנ'אַרענע פון קונצען-מאַכעריי, צירק-אַטראַקציעס און בייזע ווינדער.

פאַרהאַן אין ראַדאָם פערשידענע אינסטיטוציעס. געזעלשאַפטליכע, קולטורעלע, חידטשאַפטליכע, נאַציאָנאַלע. פעראיינען און אַנשטאַלטען. אָבער אומעטום קלאַפט קוים אַ דופק פון לעבען, קוים וואָס אַנ'אַנדער ריהרט זיך אָבער איין אינסטיטוציע איז פאַרהאַן, וואָס האָט גראָד „זוכה“ געווען צו ליפערען סענסאַציעס און אויף „פ־עהליך“ צו מאַכען די שטאָדט.

ס'איז באמת אַ וועהטאָג, אַ טראַגעדיע צו צו קוקען ווי די יודישע קהלה אין ראַדאָם ווערט חרוב און צוזאַמען מיט איהר געהט אונטער א גאַנצע שטאָדט און ס'ווערט א חיסטער תל פון גאַנצען יודישען געזעלשאַפטליכען לעבען אויפ'ן אָרט. די יודישע קהלה, וועלכע איז אין א געוויסע מאָס דער רעזערוואואַר פון וואַנען עס שעפען חיונה און עקזיסטענץ כוחות א סך געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס, און וועלכע איז, אָדער ברויך זיין דער רעפּרעזענטאַנץ-אויסדרוק פון יודישען לעבען, איז אין ראַדאָם אונטערגעראָבען געוואָרען. שוין יאָהרען-לאַנג ווי מען זגבערט דאָרט טיעפע לעכער, וועלכע מען פולט-אויס מיט דינאַמיט-מאַטעריאַל, בכדי זי אויפצורייסען פון אינוועניג און אויסענוועניג.

די טראַגעדיע איז נאָך שטאַרקער דערמיט, וואָס ביי א סך ראַדאָמער יודען איז דאָס אַ שפּיעל, אַנ'אַטראַקציע און זיי שטעהען און לאַכען, צוקוקענדיג, ווי פון א בנין וואָס הייסט יודישע קהלה, ווערט א חורבה.

פאַרהאַן אין פוילען א סך יודישע קהלות, אָבער ווי הערט מען פון אַזעלכע קאַמפּפען און קריגערייען. וואו הערט מען פון אַזעלכע סקאַנדאַלען און שפּאַט-שפּיצלעך?

אויך ראַדאָם גופא האָט שוין מיט יאָהרען צוריק אַנדערש אויסגעזעהן. דאָס יודישע לעבען האָט זיך געהאַט שוין אויף אַלע געביטען היבש ענטוויקעלט און אָנגענומען מעהר וועלטליכע פאָרמען, אָבער וואו איז דאָס אַלץ אַהינגעקומען?

די לאַנג-יעהריגע אַטאַקעס און די „באָמבעס“, וואָס ווערען געוואָרפען פון און אויף די קהלה, די כסדר'דיגע אָפענסיוועס פון אינוועניג אין פון דרויסען האָבען די שטאָדט צובראָכען און פערוויסט. ציעלענדיג אין די קהלה, וואָס איז דאָס הארץ פון געזעלשאַפטליכער אָרגאַניזם, האָט ממילא טיעף געטראָפען אין אַלע אַנדערע אָרגאַנען און גליעדער. די גאַנצע אויפמערקזאַמקייט האָט פערכאַפּט לובלינער 9, וואו אַלע מאָנטאָג און דאָנערשטאָג, צי שבת און זונטאָג, איז דאָרט א ווילד אַנגעלויף אויף בייזע ווינדער, וואו מ'קומט זעהען ווער ס'האָט בעוויזען אַ גרעסערער קונץ...

אַזעלכע אַקראָבאַטישע קונצען פערשאַפען אָבער אונז נישט קיין כבוד. מיר ווערען אויסגעלאַכט און מען קוקט אויף אונז מיט חוזק און שפּאַט. אפילו די קונצענמאַכער אליין דערוועקען ניט צו זיך קיין רעספּעקט זאָגאַר פון די וואָס האַלטען זיי אונטער ביים געהן אויף דער ליניע מיט אַ גלייכגעוויכט. אָבער דאָס אַרט אונז וועניג. אונז טהוט נאָר וועה די טראַגעדיע פון א גאַנצע שטאָדט, וואָס ווערט מאָראַליש און גייסטיג פונאַנדערגעגראָבען; וואָס אין דער פרעמד ווערט זי גרינגשעצט און געסטעמפּעלט מיט דער מאַרקע רע—דם, און אין דער היים ביי זיך זענען מיר א ווערקצייג, א אינסטרומענט פון דער שוואַרץ-קינסטלעריי...

דוקא דערפאַר, וואָס אונזער שטאָדט פערמאָגט אַזעלכע בריות, וואָס קאָנען טרינקען בענזין און נאַפט און דערנאָך אַרויסלאָזען פייער - פלאַקערען, טאַקע דערין שטעקט איהר טראַגעדיע, ווייל אַ טייל שרעקט אָב דער רויך און די פלאַמען... און אַ טייל אימפּאָנירט גאָר אַזאַ פייער-ווערק פון די העלדישע אויפטהוער...

אַ מאָראַלישע און גייסטיגע טראַגעדיע פון 30 טויזענד יודען, אין איינער פון די יודישע קהלות, וואָס הייסט ראַדאָם.

א ראַדאָמער יוד.

Wystrzegać się naśladownictw
o podobnym brzmieniu

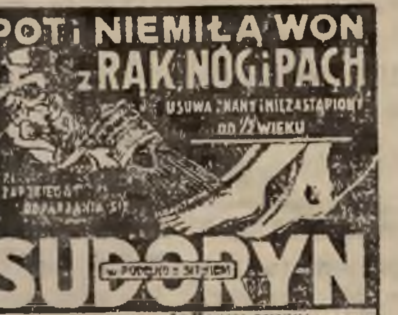

Biuro Prośb i Podań
p. f. „PROLITEX“
RADOM, WAŁOWA 5, oficyna 1-sze piętro.

ZAŁATWIA:
Sprawy paszportowe
Mieszkaniowe
Wszelkie Tłomaczenie
i inne.

Redaguje Podania:
Do Władz Sądowych
Skarbowych
Administracyjnych
i Wojskowych.

Windykacja należności w całej Polsce.
Informacje o zdolności kredytowej
Przepisywanie na maszynach.
Biuro czynne: od godz. 9-ej rano do 7-ej wieczór.

צו דער אויפמערקזאַמקייט פון די יודישע זשורנאַליסטען אין קעלצער וואָיעוואודזטוואָ.

(א פאָרשלאָג.)

עס האנדעלט זיך וועגען א פראגע, וועלכע איז ביז איצט לגמרי נישט בעריהרט געוואָרען דורך די פעראינטערעסירטע דערין פערזאָנען.

עס ערשיינען אין קעלצער וואָיעוואודזטוואָ לערך 6—5 יודישע וואָכען־צייטונגען. טראָץ דעם זענען פערהאַן פיעל אָפיציעלע שטענדיגע קאָרעספּאָנדענטען פון דער טעגליכער וואַרשאווער פרעסע און ביז היינט האָט נאָך קיינער נישט ארויסגעזאָגט דעם געדאנק צו אָרגאניזירען אַט די אלע צייטונג׳ס־פערלאַגען און זשורנאַליסטען אין איין שותפות׳דיגער אָרגאניזאציע.

די לאָקאַלע צייטונג אויף דער פראָווינץ איז לעצטענס געוואָרען א שטאַרקע נייטיגקייט. אויב האָט מען אַמאָהל מיט איניגע יאָהר צוריק, אנערקענט א פּראָווינצער צייטונג אלס אונגוצבאַרע זאך, וועט מען שוין היינט מודה זיין, אז די פראָווינץ גיעט פולע ענזיסטענץ־בערעכטיגונג א אייגענעם שטאָדטישען אָרגאַן.

דאָס געזעלשאַפטליכע לעבען האַלט זיך כסדר אין איין ענטוויקלען, דער פראָצעס פון דער זעלבסט־קולטיווירונג קומט פאָר ביי פערשידענע אינטערעסאַנטע אומשטענדען. אין דאָך גאנץ פערשטענדליך, אז צו דעם אלעם איז אומבעדינגט נויטיג א מאָדערנע פרעסע וועלכע זאָל דאָס געטרוי אָבשפּיגלען, כדי דערמיט ארויסצוווייזען די פעהלערען, אָדער מעלות פון דעם געטוהענעס.

די טעגליכע וואַרשאווער פרעסע קען ביי דעם בעסטען ווילען, מעהר ווי א פּאָר גאַרניש־זאָגענדע בעריכט׳ס ווערטער, נישט געבען פאר די פראָווינצער געשעהענישען און אינטערעסען. דאָס וואָכענבלאַט בעהאנדעלט עס אויספיהרליכער, אָביעקטיווער און עס קומט ארויס דערפון די געהעריגע ניצען.

ליידער אָבער ווערען די אלע פראָווינץ־צייטונגען נישט ארימגענומען דורך איין פעסט אָרגאַניזירטער קערפערשאפט. אין פיעל שטעדט ווי עס עגזיסטירען 2 שטאָדטישע צייטונגען, דערגעהט אָפטמאָהל די פאָלעמיק צו א אונדערלאָזבאַרען מאָס.

עס איז איבריג דאָ אַנצוווייזען אלע גרויסע מעלות, וואָס א פעראייניגונג, א אָרגאַניזירונג פון די זשורנאַליסטען־קרייזען, וואָלט געהאט.

בכדי אַזאַ סינדיקאַט זאָל זיכער געשאַפען ווערען איז געווינשען צו רופען א צוזאַמענפאָהר פון אלע יודישע זשורנאַליסטען אין קעלצער וואָיעוואודזטוואָ. די קאָנפערענץ וועט גערופען ווערען קיין קעלץ און דאָן וועט אויסגעארבייט ווערען א גענויער סטאַטוט פון דעם סינדיקאַט.

איך וויל האָפען, אז מיין פאָרשלאָג וועט געפינען א אָבקלאַנג צווישען די פעראינטערעסירטע פערזאָנען און דעריבער בעט איך די צייטונגען: „זוּגלעמביער צייטונג“, „טשענסטאָכאָווער צייטונג“, „די צייט“, „דאָס יודישע וואָכענבלאַט“ זאָלען ארויסזאָגען אויף זייערע שפּאַלטען א מיינונג וועגען דעם.

קאָלעגען, ווייזט ארויס דעם ווילען צו דעם. און דאָן ווערט עס פערווירקליכט.

ל. ראָדאַל.

קעלץ.

טאָג־בוך
פון א ראדאָמער זעלבסטמערדער.

די באָלשעוויסטישע דאָקטוירים, נאָכדעם ווי זיי האָבען מיך אָבגעמוניטערט און צוריקגעקעהרט מיין בעוואוסטזיין, האָבען זיי געהאט א שפּאָר שטיקעל ארבייט ביי מיין פרוי און טעכטער, וועלכע זענען העכער א שעה צייט געלעגען אין אָהנמאכט, איינגאַנצען בעוועגונגסלאָז.

ווען כ׳בין עטוואָס געקומען צו זיך, האָב איך אויפגעהויבען דעם קאָפּ און זיך איינגעקוקט פון אלע זייטען, זוכענדיג מיינע קינדער. אָבער וואָס האָב איך געזעהן? כ׳בין נישט אימשטאַנד איבערצוגעבען אין ווערטער וואָס פאר א גרויזאם בילד כ׳האָט זיך דאָן פאָרגעשטעלט אין דער פויערישער כאַלופּע.

וויפיעל איך וועל דאָ אלץ נישט איבערגעבען, וועט עס נאָך זיין ווי א טראָפּען פון ים. נאָך היינט בשעת איך שרייב דעם טאָג־בוך זענען מיר די גראַנקען נאָך פערנעפּעלט און עס פּלאָנטערען זיך אין מיין מוח גאַנצע כוואַליעס בילדער און איבערלעבענישען, וואָס מישען זיך צונויף און לויפען פאַרביי פאַר מיינע אויגען מיט א קינאָמאַטאָגראַפישע שנעלקייט.

איך געדענק נאָר ווי כ׳האָב געזעהן ליגען אויף דער גאָלער פּאָדלאָגע מיין פרוי און טעכטער איינגאַנצען נאַקעט מיט בײַלען און אָפענע אייטערדיגע וואונדען איבער׳ן גאַנצען לייב. בלוט האָט געטריפט ביי יעדען פון זיי טייכענווייז, אויף פיעל ערטער אויף זייערע לייבער האָט די הויט געפּלאַצט און מ׳האָט ארויסגעזעהן שטיקער מיט בלוט פערלאָפען פלייש, וואָס איז שוין אזש געווען שוואַרץ פון בלוט־נעצעטקייט. געלעגען זענען זיי מיט פערהאַקטע אויפגעקרימטע מיילער און ארויסגעזעצטע אויגען, וואָס זענען געווען גרעסער פון אלע מאָהל און געווען פערגאָסען, אז מ׳האָט נישט צומאָל ארויסגעזעהן די שוואַרצע אַפּלען. די פּנימ׳ער זענען געווען אדורכגעווייקט מיט טרערען און מיט אַזאַ גרימאַסע, וואָס האָט אויסגעדריקט געוויין און געלעכטער, אזוי, אז מ׳האָט נישט געקענט קלאָר ווייסען, צי די דאָזיגע דריי קרבנות ווייגען פון יסורים און שאַנד, אָדער זיי לאַכען, ווייל זיי מיינען, אז זיי זענען שוין טויטע און פטור געוואָרען דאָס פינסטערע לעבען און זיי וועלען זיך שוין מעהר נישט ברויכען ווייזען פאר מענשען...

שטים און ווי אָהן א בעוועגונג זענען זיי געלעגען און אָפילו נישט א זיפצעל געטוהן מיט א אויג, גלייך ווי זיי וואָלטען גאָרנישט געזעהן, וואָס ארום זיי געהט פאָר. אין דער פויערישער כאַלופּע איז געשטאַנען א ווייסער טומעל, א בהלה. די דאָקטוירים זענען געווען צומישט, נישט געוויסט צו וועמען זיך צו נעמען פריהער. אלע מינוט האָט מען זיי ארויסגערופען צו געבען הילף די פערוואונדעטע זעלנער, וואָס זענען געפאַלען אין דרויסען ביי דער שיסעריי, נאָכיאָגענדיג פּעטלוראַ׳ס ארמעע. זיי זענען אָבער נישט אָבגעטרעטען און זיך ענערגישט א נעם געטוהן צו ראַטעווען די פרויען. זיי האָבען געגאָסען אויף זיי יאָדענע און אנדערע מעדיצינישע פליסיגקייטען. געגעבען זיי צו שמעקען פערשידענע טראָפּענס. מיין פרוי און טעכטער האָבען זיך אויפגעכאַפּט און דערפיהלענדיג זייערע ווייטאָגען און שמערצען האָבען זיי אָנגעהויבען ביטער צו קרעכצען. כדי צו לינדערען זייערע אונמענשליכע יסורים האָט מען געברויכט וואַטע און גאַזע און דאָס איז נישט געווען. אין דרויסען איז געשטאַנען דער רויטער קרייץ, אָבער מ׳האָט דאָרט גאָרנישט געוואָלט געבען פאר ציוויל־געברויך. די דאָקטוירים האָבען זיך פשוט געבעטען ביי די סאַניטאַרען צונעבען עטליכע ארשין גאַזע און א ביסעל וואַטע. מ׳האָט זיי אָבער נישט געהערט — ס׳פעהלט אויס — האָט מען זיי געענטפערט — די רויטע ארמעע שטעהט אין פעלד ווייט פון צענטער און ס׳איז כמעט נישטאָ פאר די זעלנער, וואָס פאַלען אין דער שלאַכט. די רויטע ארמייצעס זענען ביליגער און דעם קליינעם קוואַנטום גאַזע און וואַטע, וואָס ליגט אין דעם פעלד־אַפּטייק ברויך מען האָבען פאר זיי.—

די דאָקטוירים האָבען גאָרנישט געקענט דערען. זיי האָבען אדורכגענישטערט די מעדיקאמענטען און דאָס פעלד־שפּיטאָל און ווירקליך אָנגעטראָפען אויף א קליינעם, נישטיגען סכום באַנדאַזשען, וואָס איז באַלד אין זייערע אויגען אויסגענוצט געוואָרען. אוויפיעל פערווינדעטע זעלנער האָט מען געבדענגט. די פעלדער ארום דער פויערישער כאַלופּע זענען געווען בעלעגט מיט ראַנירטע, וואָס האָבען שמערצליך געקרעכצט און געבעטען הילף. דאָס ביסעל גאַזע און וואַטע האָט שוין אינגאַנצען אויסגעפעהלט און אויף באַנדאַזשען האָט מען גענומען שמאַטעס, אָדער מ׳האָט אראָבגעצויגען די צעריסענע העמדער און אונטער־וועש פון די גע׳הרג׳עטע זעלנער, און מ׳האָט פון זיי געמאַכט באַנדאַזשען פאר די נאָך לעבעדיגע פערווינדעטע זעלנער.

די סאַניטאַרען האָבען גענומען א טייל פון אזעלכע שמאַטעס און דערלאַנגט די דאָקטוירים צו באַנדאַזשירען מיט זיי די פרויען. ווען די דאָקטוירים האָבען די שמאַטעס אריינגעברענגט אין שטוב, איז אויפגעשפּרונגען דער עלטער פויער און פּראָטעסטירט געגען דעם, געבענדיג די דאָקטוירים צו פער־

א גוטער פריינד.

(פון די ראדאמער מעשה׳לעך).

היט אייך פאר די הויז-פריינד!

יעדע שטוב, יעדע פאר פאלק האט זיך איהר הויז-פריינד, אבער נאר איינצעלנע פערדינען דעם דאזיגען נאמען. די גרעסטע מעהרהייט הויז-פריינד איז געזונטער פאר זיי און פאר אלע, אז מען לאזט זיי איבער דער שוועל נישט אריבער.

אט אזא שטייגער „פשיאטשעל דאָמו" איז געוועזן דער ה׳ אברהם ק—ל, א אפטער אריינגעהער צו א געוויס פאר פאלק לייב און לאה ב—ן אויף לובלינער גאס. אברהם, א יוגענדפריינד פון מאן איז איהם נאך דער חתונה געווארען א נאך שטארקערער פריינד און עס איז גארנישט שווער געווען צו דערקענען, אז די פריינדשאפט געהט אויפ׳ן חשבון פון יונגען, שעהנעם ווייבעל, וואס זיין פריינד האט זיך גענומען. דאס יונגע ווייבעל לאה׳לע האט אבער געהאט קנאפ סימפאטיע צו איהר מאנ׳ס קאלעגע און האט איהם נאר בלויז אויס העפליכקייט, פריינדליך אויפגענומען. אברהם האט אבער געזוכט כל׳ערליי מיטלען ווי אזוי צו געווינען צוטרוי ביי זיין פריינד׳ס פרוי, צו דעם צוועק האט ער גענומען שרייבען בריוו קיין גארבאטקע וואו די פרוי האט פערברענגט אויף זומער-וואוינונג. אין איינעם אזא בריוו האט ער איהר מודיע געווען בסוד סודות, אז איהר מאן פערראט איהר און אלס זיין נאנטסטער קאלעגע ווייסט ער אפילו מיט וועמען און ווען. דערביי האט ער פארגעלעגט דער פרוי, אז זי זאל קומען אהיים וועט זי פאקען איהר מאן אויף דער „הייסער מינוט".

די יונגע פרוי האט געפילט, אז דאס זענען נישט קיין פוסטע ווערטער, זי איז טאקע געקומען פלוצלינג קיין ראדאם, אנגעקלאפט אין איהר וואוינונג און זיך איבערצייגט, אז אברהם האט איהר נישט אפגענארט. נישט וועלענדיג ארויסרופען קיין סקאנדאל, האט זי געמאכט א שווייג, תיכף פערלאזט די וואוינונג, אוועק צו דער סטאציע און מיט׳ן נאנטסטען צוג אפגעפאהרען צוריק קיין גארבאטקע.

אויפצומארגענס איז אברהם שוין געווען אין גארבאטקע, זייענדיג זיכער, אז מיט זיין מסירה׳לע האט ער געוואונען דאס הארץ פון יונגען ווייבעל האט ער איהר גענומען צורעדען, אז די איינציגע זאך, וואס זי דארף טוהן איז אפצאלען דעם מאן מיט עין תחת עין — זאל זי איהם אויך פערראטען, לאה׳לע האט דערויף מסכים געווען און פערזיכערט, אז דאס וועט געשעהן. אברהם איז לכתחילה געווען זיכער, אז דאס האט זי איהם אויפ׳ן אויג — איהם, איהר „בעסטען" פריינד. האט ער דעריבער נישט אויפגעהערט קריטיקירען איהר מאן, וועלכער קען זיך נישט אויף איהר און האט געהאט חוצפה איהר צו פערטוישען אויף אזעלכע און אזעלכע. לאה׳לע האט איהם פערזיכערט, אז איהר נקמה וועט זיין א שרעקליכע.

דער „בעסטער" פריינד האט דריי טעג פערבראכט אין גארבאטקע און געווארט אויף דער „נקמה". צו זיין שטארקע ענטוישונג האט ער דערזעהן אז לאה׳לע גרייט זיך טאקע צו דער נקמה אבער נישט מיט איהם נור מיט עפעס א אנדערן, פאר איהם אונבעקאנטען יונגערמאן. אנשטויסענדיג זיך, אין וועלכע נאכט דאס וועט געשעהן האט ער טעלעפאנירט קיין ראדאם צו זיין פריינד און איהם אויפגעפאדערט תיכף אראפצוקומען קיין גארבאטקע, וועט ער האבען די געלעגענהייט זיך איבערצוצייגען ווי אזוי זיין ווייבעל פיהרט זיך אויף. דער מאן איז מיט׳ן נאנטסטען צוג אראפגעפאהרען קיין גארבאטקע און ווארטענדיג אויף א שפעטער אווענד-שעה איז ער אוועק צו זיין פרוי אין וואהנונג. אריינקוקענדיג דורך א שפארע פון לאדען האט ער געזעהן ווי זיין ווייבעל זיצט ביים טיש מיט א אונבעקאנטען יונגערמאן, מען טרינקט טייה און מען האלט זיך אונטער גאר אינטים. לאנג האט ער געווארט אונטער די טהיר ביז ער האט נישט אויסגעהאלטען און אנגעקלאפט. די פרוי זיינע האט איהם תיכף געעפענט, בעקענט איהם מיט איהר פריינד און אלע דריי האבען זיך אוועקגעזעצט ביים טיש. דער נייער פריינד האט זיך א ביסעל פערלוירען און ביים ערשטען געלעגענהייט זיך אפגעגעראגען. דאס פאר-פאלק איז געבליבען אליין. דער מאן האט נישט געהאט קיין קלארע בעווייזען, אויב דאס ווייבעל האט איהם פערראטען, ער האט דעריבער פון איין זייט מורא געהאט צו מאכען איהר א פארוואורף און פון דער אנדערער זייט האט ער זיך געפילט גענוג שולדיג כדי צו קענען האבען צו איהר טענות. דאס ווייבעל האט איהם אבער ארויסגעהאלפען און אפען ערקלערט, אז זי האט געהאט בעשלאסען נקמה צו נעמען פון איהם און אפדינען איהם מיט׳ן זעלבען חטא, וועלכען ער איז לגבי איהר בעגאנגען. צי זי האט עס שוין געטוהן — דאס בלייבט איהר סוד.

לאנג האט דאס פאר-פאלק געשמועסט, גע׳טענה׳ט, דער מאן האט מיט די הייליגסטע שבועות גענומען פערזיכערען, אז מעהר וועט ער זי שוין קיינמאהל נישט פערראטען, דאס ווייבעל, נשים דעתן קלות, האט זיך געלאזט איבררעדען, דאס איבריגע האט שוין געטוהן די שמעקענדע זומער נאכט און ווען דער „הויז-פריינד" איז צומארגענס אין דער פריה געקומען צו גאסט צו זיינע פריינד און ערווארט אז דאס פאר-פאלק איז שוין גרייט צום גט, האט ער זיך דערוואוסט, אז זיינע פראוואקאטארישע שטיק זענען דעמאסקירט און, אז ער ווערט געבעטען מעהר נישט איבערצוטרעטען די שוועל.

שטעהן. אז דאס איז נישט היגיעניש און אז מיט אזעלכע אומריינע שמאטעס קאן מען נאך דאס בלוט ביי די קרבנות מעהר פערגיפטען. די דאקטוירים האבען גארנישט געענטפערט, נאר געלאכט מיט א ביטערען שמייכל ווי איינער זאגט: דער אלטער איז דאך געערבט.

דער אלטער פויער האט מאמענטאל פון זיך אראבגעריסען זיין העמד, און בעפוילען דעם דענשטשיק און אויך מיר דאס זעלבע צו טוהן און ווען ער האט געהאט אונזערע דריי העמדער, האט ער דאס אלץ צושניטען אויף לאנגע פאסען און געמאכט דערפון באנדאזשען. די דאקטוירים זענען געשטאנען און בעוואונדערט דאס מסירת נפש און דאס מענשליכע רחמנות-געפיהל פון אלטען פויער. און ווען דאס אלץ האט נישט געקלעקט אויף ארומצוזיקלען די צושניטענע און אבגעשיילטע טיילען קערפער פון די פרויען, האבען א טייל פון די דאקטוירים נאכגעטוהן דעם בייספיעל פון דעם אלטען אוקריינער, אראבנעמענדיג פון זיך די קליידער זאבערע העמדער פון זייער אייגען לייב.

דערווייל האט זיך דאס באלשעוויסטישע מיליטער גערוקט פאראויס אין כסדר אריינגעדרינגען אלץ טיפער אין די שטעדט, וואו ס׳איז געשטאנען פעטלורא׳ס ארמעע. אין פערלויף פון עטליכע שעה איז פראסקוראוו געווארען איינגענומען דורך די באלשעוויקעס און גלייך נאכדעם איז אנגעקומען א גרעסערע אבטיילונג פון רויטען-קרייץ, וועלכער האט שנעל גענומען איינארדנען אין זעלבען דארף א שפיטאל. ס׳האט נישט לאנג געדויערט און פון א שטיק פעלד, וואס איז געווארען ארומגעצוימט מיט ברעטער איז אויסגעהאקטען א שפיטאל, וואו מ׳האט נאך אין דער זעלבער נאכט איבערגעפיהרט מיין פרוי און טעכטער, וואו מ׳האט זיי געהיילט און שטארק געהאלטען אויפ׳ן אויג.

דערמיט האט זיך נאך נישט געענדיגט. די באלשעוויסטישע קאמיסארען האבען געמאכט אנ׳אויספארשונג ארום די גאנצע זאך און אויסגעפרעגט ווער אין אויסגעפרעגט ווער און ווען מ׳האט די פרויען פערגוואלדיגט און בכלל געווען נייגעריג צו וויסען יעדען פרט פון דער גאנצער געשעהעניש. אזוי ווי מיר זענען געווען ציוויל-מענשען האבען זיי שוין אונז נישט אפגעלאזט און כסדר געהאלטען אונז אונטער א שטרענגער אבסערוואציע. נאך מעהר פערדעכטיג זענען מיר געווארען אין זייערע אויגען ווען זיי האבען זיך אנגעשטויסען אויפ׳ן זאק, וואס איז געלעגען אין מיטען דער פויערישער כאלופע פון וואנען ס׳האט ארויסגעשטארצט א טויטער קאפ. זיי האבען דעם זאק באלד אויסגעשיט און ווען זיי האבען דערזעהן א דערשאסענעם קערפער ארומגעהילט אין א גענעראלסקע מונדור פון פעטלורא׳ס חיל האבען זיי אונז חושד געווען, אז נישט אנדערש. נאר דער גענעראל האט דאס אזוי פערפייניגט די פרויען און מיר האבען איהם דער׳הרג׳עט. די באלשעוויקעס האבען געמאכט א שטרענגע רעוויזיע מיט דער מיין צו געפונען דאס געוועהר, מיט וואס ס׳איז ערמארדעט געווארען דער גענעראל. ווען זיי האבען גארנישט געפונען האט מען אונז ארעסטירט: דעם אלטען פויער, מיך און דעם דענשטשיק, און פערפיהרט געווארען א ברייטע אויספארשונג.

מיר האבען געגעבען ערקלערונגען, אבער מ׳האט אונז ווייניג געגלויבט, ס׳איז ענטשטאנען אויף אונז א פערדאכט, אז מיר זענען שפיאנען פאר פעטלורא און ס׳איז דעריבער פעראורדענט געווארען, אז מ׳זאל אונז האלטען אונטער א שטרענגער שמירה. גאר בעזונדערס טרויריג איז געווארען אונזער גורל, ווען אין דארף אריין איז ספעציעל אנגעקומען צוליב אונז א אויספארשונגס-קאמיע. און די קאמיסיע האט פעסטגעשטעלט, אז דער דערשאסענער גענעראל איז געווען א אפיציר אין דער רויטער ארמעע.

דער עולים ויורדים־טאנץ אין דער ראדאמער קהלה.

4 ליסטעס זענען געגאנגען צו די וואהלען און איין ליסטע האט אלע גע'ירש'ענט — א קהלה פון בלויז „פראווניקעס" און איין „קליינקייט" האבען זיי פערזעהן.

מ'האט געמיינט, אז דאס שפיעל ארויף און אראב האט זיך שוין גע־ענדיגט און, אז די אלטע גמינע האט ענדליך דערגרייכט א פולשטענדיגען נצחון.

נאכדעם, ווי דאס פראוויזאריום איז אראב און דער ראט איז צוריק ארויף חעמען ס'איז געגעבען געוואָרען דאס רעכט צו וועהלען א נייע פערוואלטונג איז מען געווען זיכער, אז דער קטיגר, דאס הייסט די געגנער, זענען איינגאנ־צען בעזיעגט געוואָרען און די גמינע געהט איבער אין רשות פון די אלטע פרנסים ווי ס'איז געווען כמקדם.

אזוי האט זיך נאר בלויז געדאכטען. אין דער ווירקליכקייט זענען נאכ'ן נצחון פון דער אלטער גמינע ענט־שטאנען פרישע מניעות. קודם כל איז א לענגערע צייט אונטערגעהאנדעלט געוואָרען צווישען די פראקציעס מכח דעם צוזאמענשטעל פון די קאנדידא־טען אין דער נייער פערוואלטונג. די אגודה האט רק פערלאנגט, אז דער דאזאר הענעך וויינטרויב זאל ווייטער פערבלייבען אין דער פערוואלטונג, אויף וואס די האנדווערקער־פראקציע האט בשום אופן נישט געוואלט איינ־געהן. ס'איז אוועקגעלעגט געוואָרען א שפאר שטיקעל ארבייט ביז ס'אין גע־לונגען צו קומען צו אנ'אויסגלייך און די „אגודה" האט ענדליך אבגעטרע־טען פון איהר פאדערונג, נישט ארויס־שטעלענדיג דעם ה' וויינטרויב אפילו אויפ'ן ווייטעהענדסטען ארט און אויך נישט אלס פערטרעטער. זי האט גע־ברענגט דעם „קרבן", כדי ס'זאל נישט ענטשטעהן א נייער קאנפליקט, פון וואס דער צד שכנגד זאל נישט שלא־גען קאפיטאל.

ביי די געגנער פון דער אלטער גמינע איז געווען א דיפלאמאטישע קאלקולאציע, אז וויבאלד ה' וויינטרויב חעט ווייטער געוועהלט ווערען וועט די האנדווערקער־פראקציע נישט שי־קען איהרע פערטרעטער אין דער פערוואלטונג, און אזוי ווי דאס וועט ארויטרופען א גרויסען פראטעסט פון דער האנדווערקער־מאסע קאן אמאהל געמאהלט זיין, אז די גמינע זאל צום צווייטען מאהל פוגאנדערגעלאזט ווע־רען. די דאזיגע אויסרעכנונג האט זיך נישט פערווירקליכט. די אגודה'שע און האנדווערקער־פראקציעס זענען, ווי גע־זאגט, אדורכגעקומען צווישען זיך און מ'האט זיך גענרייט צו וואהלען.

דא האט זיך געמאכט א סדרה פון נייע מניעות. די ערשטע זיצונג צו וועהלען א נייע פערוואלטינג האט דער ראט אבגעהאלטען אין א דאנער־שטאג'דיגען טאג און דאס האט נישט געטויגט. לויט די וואהל־פארשריפטען אויף וועלכע מ'האט אויפמערקזאם גע־מאכט מצד דער מאכט, קאנען קיין וואהלען נישט פארקומען אין א גע־וועהנליכען טאג. נאר אין א זונטאג. מילא, פערשטעהט זיך, אז פון דער ערשטער זיצונג איז גארנישט געוואָ־רען און די וואהלען זענען אבגעלעגט געוואָרען אויף א זונטאג אזוי ווי ס'אין דער דין.

געקומען זונטאג צו די וואהלען ווייזט זיך ארויס, אז ס'איז ווידער נישט אין ארדנונג. וואס איז געשעהן? — היות ווי אין ראט געפונען זיך 4 פראקציעס: אגודה, ציוניסטען־מזרחי, האנדווערקער און די אונפארטייאישע (ליסטע נומער 5). און די 4 פראקציעס האבען ארויסגעשטעלט 4 ליסטעס מיט קאנדידאטען און פערטרעטער צו די וואהלען פון דער נייער פערוואלטונג. על כן איז געשעהן איין „קליינעקייט" — די ליסטעס זענען נישט געווען פער־זעהען מיט ערקלערונגען פון די קאנ־דידאטען, אז זיי זענען איינשטימיג אנצונעמען די מאנדאטען. אזוי ווי דאס איז אויך נישט אין הסכם מיט די פאר־אויסגעזעהענע פארשריפטען אין דער וואהל־פראצעדור. האבען די רעפערענ־טען פון סטאראסטווא די ה"ה גאראן און בעטקער, וועלכע זענען געווען אנ־וועזענד אויף דער זיצונג, קוועסטיאנירט די גילטיגקייט פון די וואהלען.

פרנס גאלדבלום גיעט דאן א פאר־שלאג צו מאכען א פויזע אויף צוויי שעה, אין פערלויף פון וועלכע מ'זאל קאנען צושטעלען די דערמאנטע ערק־לערונגען. נאך דער הפסקה ווייזט זיך ארויס, אז ס'איז טעכניש נישט מעגליך צוצושטעלען דורך אזא קורצע צייט די שריפטליכע ערקלערונגען מיט די אונטערשריפטען פון די קאנדי־דאטען פון אלע ליסטעס, און דער ראט איז דעריבער דערפאר, אז מ'זאל ווי־דער אמאהל אבלעגען די זיצונג. אין דעם מאמענט האט ה' גאלדבלום דער־לאנגט 24 ערקלערונגען פון די קאנ־דידאטען פון זיין ליסטע און האט דורכאויס פערלאנגט, אז די וואהלען זאלען יא פארקומען.

דער ראט בעשליסט אבער די זי־צונג אבצולעגען אויפ'ן צווייטען זונטאג.

דאס איז געווען די פאריגע וואך זונטאג דעם 17־טען ה. ח. אין שטאדט אבער האט מען די זעלבע וואך גע־חערט פערשידענע מימרות. איינע פון זיי איז געווען, אז דאדורך, וואס די איבעריגע דריי ליסטעס האבען נישט צוגעשטעלט די נויטיגע ערקלערונגען איז א סברה, אז מעהר קיין וואהל־זיצונג וועט דער ראט נישט אנהאלטען און, אז מ'וועט דורכנעהמען די ליסטע נומער 2 פון ה' גאלדבלום, וועלכער האט די ערקלערונגען באלד צוגעשטעלט אויפ'ן ארט.

ווי מ'האט זיך דערנאך ארויסגעווי־זען, האט די שטאדט קיין טעות נישט געהאט. פאריגען זונטאג, דעם 24־טען, אויף ווען ס'איז געווען בעשטימט די ראט־זיצונג, מיט'ן צוועק דורכצופיהרען די וואהלען פון דער נייער פערוואל־טונג, האט זיך פאקטיש בעשטעטיגט דאס, וואס די שטאט האט פריהער גערעדט. אויך דער ראט האט זיך געכאפט דערויף און ווען די פרנסים זענען געקומען אויף דער זיצונג האָ־בען זיי אליין נישט געוויסט, צי זאָ־לען זיי אנהויבען די זיצונג, אדער נישט. אבער באלד האט זיך די לאגע אויפגעקלערט. נאך איידער די זיצונג האט זיך געעפענט האט דער אנווע־זענדער רעפערענט פון סטאראסטווא ה' גאראן ערקלערט, אז די אדמיניס־טראטיווע מאכט בעטראכט דאס נישט־רעבטליכע אבלעגען די וואהלען דורכ'ן ראט, אויף זיין זיצונג מיט א וואך פריהער, ד"ה דעם 17 ה. ח. — פאר נישט גילטיג און שטעלט פעסט, אז עס עגזיסטירט נאר איין פארמעלע ליסטע און דאס איז די ליסטע נומער 2 (ה' גאלדבלום'ס), וועמענס קאנדידאטען עס ווערען דעריבער דעריבער בעט־ראכט אלס די מיטגלידער אין דער נייער פערוואלטונג.

לויט דער ערקלערונג פון רעפערענט זענען אלע ליסטעס אבגעפאלען צוליבן נישט צושטעלען די ערקלערונגען אין דער געהעריגער צייט. אויף ווען ס'איז בעשטימט געווען די וואהלען, ד"ה אויף זונטאג דעם 17. אזוי ארום איז ה. גאלדבלום'ס ליסטע אנערקענט געוואָ־רען און די נייע פערוואלטונג ווערט בעזעצט בלויז מיט קאנדידאטען פון זיין ליסטע.

ווי אזוי די דאזיגע ערקלערונג האט געווירקט אויף די איבריגע פראקציעס איז זיך לייכט פארצושטעלען. אויף אזא דורכפאל האט דער ראט זיך נים געריכט. שוין זעקס יאהר ווי מען קנעלט אין אלע קארעקטען. פאראגרא־פען, געזעצען און דא גאר נכשל צו ווערען צוליעב אזא „קליינעקייט" — דערויף האט ער זיך שוין נישט גע־כאפט.

די קאנדידאטען פון דער ליסטע נומער 2. וועלכע נעמען יעצט איבער די גמינע־פערוואלטונג בעשטעהען פון פאלגענדע ה"ה: לייבעל פרידמאן, ירחמיאל גוטמאן, בנימין האכמאן, אבא האך, מיכאל זיידמאן, מאטעל זעלצער, בער וויינאכט, יצחק דוד זיל־בערבערג, ב. גא־פינקעל, לייבוש מענדל זילבערשטיין, חיים טענענבוים.

היינטיגען דינסטאג האט די נייע פערוואלטונג איבערגענומען די גמינע.

יעצט פרעגט די שטאדט וואס וועט זיין ווייטער. צי וועט דער ראט בליי־בען, אדער ער וועט אוועק אין דימיסיע.

אויף די פראגען ענטפערט מען פער־שידענס. טייל זאגען, אז דער ראט וועט נישט מיטארבייטען מיט דער ניי־ער פערוואלטונג און וועט נאך אנווע־דען אלע זיינע כחות די לאגע צו ענ־דערען. און אנדערע זאגען, אז יעצט וועט שוין אזוי בלייבען, אז ס'איז כתוב וחתום און אז דער ראט וועט אפטרעטען.

ווי מען הערט, האט דער ראט גע־זאלט שיקען דעלעגאציעס קיין קעלץ און קיין ווארשא מכח דערלאנגען א רעקורס אויפ'ן פסק פון דער ארטי־גער אדמיניסטראטיווער מאכט.

די קאמיסיע האט עס דערקענט לויט זיין געזיכט, קערפער־סימנים און אי־בערהויפט לויט דעם פאס. פאר דער קאמיסיע איז שוין געווען קלאר, אז דאס האבען מיר איהם דערשאסען. ווען ער איז געקומען אין דארף מיט אנ'אויסשפיר אבטיילונג און, אז מיר האבען דערוויסענדיג זיך, אז די באל־שעוויקעס געהן, בכוונה איבערגעטוהן אין דער מונדיר פון פעטלוראס אר־מעע, כדי אזוי־ארום צו בעזייטיגען יעדען חשד אויף אונז.

ווער ווייסט וואס מיט אונז וואלט ווייטער געווען. געגען אזעלכע בעווייזען זענען מיר געווען אהנמעכטיג זיך צו פערטיידיגען און אונזער גורל איז שוין געווען בעשטימט: שיסען.

(פארטזעצונג קומט).

די איין=און=איינציגע בעשטעטיגטע דורכ'ן מיניסטעריום פאר קולטור און קונסט.

SZKOŁA MUZYCZNA w Radomiu, Zgodna 8 pod kier. P. GISSERA

מאכט בעקאנט, דאס די עגזאמענס און דאס פערשרייבען זיך פון נייע שילער און שילערינס פון די קלאסען:
פידעל, פארטעפיאן, וויאלאנטשעל א. א. האבען זיך אנגעהויבען און דויערן וויטער יעדען טאג פון 10—2 און 4—6.
די שילער נעמען אנטייל אין: שול-ארקעסטער, קאמעראל מוזיק, טעאריע און סאלפעדזש — אומזיסט. — דער פראגראם איז שטרענג איינהייטליך
ליט'ן ווארשאווער רעגירונג'ס-קאנסערוואטאריום. — די צייגנישען פון דער שולע זענען גילטיג אין אלע העכערע מוזיק-שולען.
די לעקציעס קומען פאר א גאנצען טאג. — ביי דער שולע איז פארהאן א ספעציעלע קלאס פאר אנפאנגער.
פאר זעהר בעגאבטע און טאלאנטפולע, אדער נישט-פערמעגליכע שילער — טיילווייזע הנחות.

ווענען רעפרעזענטירען די נייע דאזארעס.

די ליסטע נומער 2 פון ה' גאלד-בלום, וועלכע איז דורכגעגאנגען די איינציגע פון אלע 4 ליסטעס רעפרעזענטירט די יודישע בעפעלקערונג לויט פאלגענדען אופן:

די ה"ה לייבעל פרידמאן, מאטעלזעלצער, יצחק דוד זילבערבערג רעפרעזענטירען די הויז-ווירטען. ה"ה בנימין האכמאן, אבא האך, חיים טענענבוים — די האנדווערקער; בעריל גארפינקעל, מיכאל ויידמאן, משה וויינטרויב — ציוניסטען; די ה"ה בעריש חיינאכט, לייביש מענדעל זילבערשטיין — דעם בירגער-פעראיין און לאקאטארען פעראיין.

די ה"ה: ירחמיאל גוטמאן, מאטעל זעלצער, בעריש ווייניאכט רעפרעזענטירען א חוץ די בעלי בתים אויך די ארטאדאקסען. דאס זעלבע איז מיט די ה"ה יצחק דוד זילבערבערג און חיים טענענבוים, וועלכע א חוץ זייערע פערזענליכע רעפרעזענטירען בעזונדערס די גערער און אלעקסאנדרער חסידים.

• • •

ביים איבערנעמען די גמינע פאריגען דינסטאג, זענען געווען מצד די אלטע גמינע די ה"ה: לייבעל מייזעלס און יודעל גאסטינסקי; די נייע פערוואלטונג און דריי דעלעגאטען פון סטאראסטווא: רעפערענט נאראן, נאטשעלניק בעטקער און סעקרעטאר סטעלמאכאוו. די לעצטע האבען אויפמערקזאם געמאכט אויף דער אורדנונג אין דער קאנצעלאריע-פיהרונג אין גמינע און געהייסען קומען די בעאמטע צוזאמען אין סטאראסטווא אויף אנ'אויספארשונג.

אין שייכות דערמיט זענען די בעאמטע רובינליכט, זילבערבערג, חייט ענטזאגט געווארען פון זייערע פאסטענס און ס'איז צוריק אנגאזשירט געווארען דער בעאמטער שווארצבערג.

פון „לינת הצדק"

צווישען אנדערע דאקטוירים האט די געזעלשאפט לינת הצדק אנגאזשירט דעם ד"ר טאבענפעלד, דעם בעקאנטען דאקטאר פון קראנקען-קאסע.

ס פ א ר ט.

ווארשאווער זש.א.ס.ס. אין ראדאם

מיט גרויס צופרידענהייט ווערט אויפגענומען די ידיעה ביי די ראדאמער ספארט-קרייזען בכלל און ביי די יודישע בפרט. דאס קומען קיין ראדאם פונ'ם ווארשאווער יודישען שטארקען אקאדעמישען ספארט-קלוב.

שבת שפילען די ווארשאווער מיט מכבי און זונטאג מיט בר-כוכבא.

די ראדאמער מאנשאפטען טרעטען ארויס אין זייערע בעסטע צוזאמענשטעלען און וועלען דעמאנסטרירען א גאר שעהנעם שפיעל.

צוליב דער אינטערעסאנטקייט פון די אויבענדערמאנטע צוויי מעטשען איז כדאי זיי צו בעזוכען.

ש — ס.

פון „עזרה"

זונטאג פארנאכט פאהרען אב די די קראנקע פון „עזרה" אין אויטאבוסען דירעקט ביז בוסק, פאר די זעלבע איז צוגעגרייט געווארען איינע פון די שענסטע ווילעס.

אונזער ג' מיטגליד ח' יוסף בליכער
צו דער האכצייט פון זיין שוועסטער
רוזשע מיט ה' פנחס ראזענצווייג
גראטולירען מיר הערצליך און ווינשען דעם יונגען פארל א גליקליכע צוקונפט.
יודישע טורן און ספארט-געז. „בר-כוכבא" אין ראדאם

די דירעקציע פון גימנאזיע
„פשיאטשול וויעדזי"
(מיט רעגירונג'ס-רעכט)

מאכט בעקאנט, אז ביטעס פון נייע-אריינטרעטענדע קאנדידאטען ווערען אנגענומען אין דער קאנצעלאריע (קילינסקי 13) פון מיטוואך דעם 20-טען שערפיען ד. י. אין די שעה'ען פון 9 ביז 1 נ. מ.

צו די ביטעס דארף מען ביילעגען געבורט'ס און אימפפונג'ס-צייגנישען, עווענטועל אויך א שול-צייגניש.

די דירעקציע.

LEKARZ D-r MED.
L. FASTMAN
specjalista chorób uszu, nosa i gardła
przeprowadził się z dniem 1 Sierpnia
na ulicę MARJACKĄ 12. (II piętro)

אכטונג ספארט-ליבהאבער! שבת דעם 30-טען און זונטאג דעם 31 ה. ח.
קומען פאר אין ראדאם צוויי אינטערעסאנטע מעטשען:
שבת דעם 30-טען **זש.א.ס.ס.** (ווארשא) ■ **מכבי** (ראדאם)
זונטאג דעם 31-טען
זש.א.ס.ס. (ווארשא) ■ **בר-כוכבא** (ראדאם)
ביידע היגע מאנשאפטען טרעטען ארויס אין זייערע בעסטע צוזאמענשטעלען.

Zgubiono
świadectwo 7-mio klasowe szkoły
„Przyjaciół Wiedzy"
na imię i nazwisko
Mirla Baum.

ד א נ ק ז א ג ו נ ג.
דערמיט דריקען מיר אויס אונזער בעסטען דאנק דעם ד"ר פאסטמאן פאר זיין זארגפעלטיגער פעראינטערעסירונג מיט אונזער קראנק קינד און פאר זיין געלונגענע אפעראציע ביים ארויסנעמען איהם די מאנדלען.
פאמיליע פ ײ נ ג א ל ד
ראדאם סקארישעווסקא 6.

LÓD SZTUCZNY
Rzeźnia Miejska rozwozi lód sztuczny
Zgłoszenia
na każdą ilość lodu kierować należy do Rzeźni Miejskiej,
ulica Basenowa, telefon 562.

קעלצער אבטיילונג.

קעלצער יוד מאיר צעטעל דעקאָרירט מיט אַ זילבערנעם אָרדען.

היינטיגען מאָנטאג איז פאָרגעקומען אין זאהל פון שטאָדט-ראט די פייער־ליכע דעקאָריר־ונג. פאר'ן אָנהויב האָ־בען זיך אויפ'ן גרויסען מאַרק־פלאַץ, וואו עס געפינט זיך די געביידע פון מאַגיסטראט, פערזאמעלט מאסען מענ־שען. עס האָט געהערשט אַ אמת'ער יום-טוב-שטימונג. דערווייל זענען אָנ־געקומען די פערשידענע דעלעגאציעס, ווי אויך דער וויצע-וואַיעוואָדא ה' ד״ר קרעבעבעל, דער שטאָדט - פרעזידענט, ראַטמענער, רבנים א. א.

ווען עס בעווייזט זיך מאַיר צעטעל אין דער בעגלייטונג פון די 2 לעגיאָ־ניסטען; פּאָלקאָווניק זבראווסקי און פאַניאטאָווסקי, ברעכט אויס א שטורמי־שער „וויוואט“-געשריי און דער גאנ־צער עולם סהוט לאַנג אַפּלאָדירען.

ביי דער אנוועזענהייט פון אַ צאָהל פון 500 פערזאָן עפענט דער וויצע־וואָיעוואָדע די פייערליכקייט מיט א לענגערע, זעהר געלונגענע רעדע.

מיט 16 יאָהר צוריק — הויבט אָן דער וואָיעוואָדע — בעת אונזערע העלדישע לעגיאָניסטען - ארמעע האָט אָנגעהויבען צו פיהרען דעם קאַמף פאַר דער בעפרייאונג פון פוילען, איז געשעהן דער אייך שוין בעקאַנטער פאַל מיט 3 מאַן פון די אַרמעע, וועמענס רעטער עס איז צעטעל. האַבענדיג אין זכרון, אז זיין פאָטער, זיינע נאָ־הענטע האָבען זיך אויך בעטייליגט אין דער מיטהילף צום פוילישען אויפ־שטאנד אין יאָהר 1863, האָט צעטעל טרעפענדיג די דריי העלדען, באלד געמאכט זיי דער ערשטער דעם פאָר־שלאג, אז זיי זאָלען זיך ביי איהם בעהאלטען. נישט צוליב בעלוינונג האָט ער עס געטוהן, נאָר עס האָט זיך אין איהם אָבגערופען די פליכט פון א גוטען, געטרייען פוילישען בירגער. אמת, ער ווערט איצט בעלוינט, נאָר וואָס פאַר א פערגלייך האָט די בעלוי־נונג צו א ריזיקא פון לעבען. שטענדיג האָבען יודען ארויסגעוויזען זייער פאַט־ריאָטיזם לגבי פוילען, אָמבעסטען זאָ־גען וועגען דעם די אונפערגעסליכע טהאטען פון בערעק יאָסעלעוויטש און פון די פיעל יודישע לעגיאָניסטען. ניט קיין קלענערען פערדינסט האָט אויך מאיר צעטעל, וועלכער וועט ביי אונז שטענדיג בלייבען אין געדאנק.

דאַן רעדט דער פרעזעס פון לעגיאָ־ניסטען-פעראיין אין קעלץ ה' גאנשטשיק, וועלכער מעלדעט, אז צעטעל ווערט פון איצט אָן בעטראכט אלס אָפיציע־לער לעגיאָניסט. הגם ער האָט זיך נישט בעטייליגט אין די קאמפען, און ער וועט קענען געניסען פון אלע פּרי־ווילעגיעס, וואָס עס האָט א לעגיאָניסט.

אין נאָמען פון פּולקאָווניק סלאָוועק רעדט דער רעפערענט פאַר יודישע ענינים ביים ב. ב. - סעקרעטאריאַט, ה' יהיאל מאסטבוים. ער גיעט איהם אי־בער די פריינדליכסטע ווינשען פון פּולק. סלאָוועק. ה' מאסטבוים איז אזוי געריהרט פאַר שמחה, אז ער צעקושט זיך מיט מאיר צעטעל.

נאָך די צערעמאָניעס האָבען די ה״ה פּולק. זבראווסקי און פאַניאטאָווסי אָב־געשטאט אַ וויזיט ביי צעטעל אין דער וואוינונג. אלס מתנה האָבען זיי איהם איבערגעגעבען א הערליכע זילבערנע פאַפּיראָסען-פּושקע און אַ שענעם זיי־גער. אויףביידע זאכען געפינען זיך אויסגעקריצט דאַנק אויפשריפטען. גלייכ־צייטיג בעקומט צעטעל א הורט קאָנ־צעסיע אויף א טאבאַק-האַנדעל. די געסט האָבען לאַנג פערבראַכט ביי זיי־ער רעטער. די גאנצע צייט האָבען זיי איהם גערופען „פאָטער“. אויך האָבען זיי זיך הארציג בעגריסט מיט אלע מיטגלידער פון דער פאַמיליע. „ווען נישט איהר, וואָלט פון אונז איצט גע־ווען מיסט“ — האָבען זיי זיך געווענ־דעט צו צעטעל'ען. אויף דער בקשה פון צעטעל'ען האָבען די געסט אויך געגעסען ביי איהם פריהשטיק.

ביים געזעגענען זיך האָבען די ה״ה זבראווסקי און פאַניאטאָווסקי געבעטען צעטעל'ן, ער זאָל פון צייט צו צייט קומען אלס זייער גאַסט קיין וואַרשא. און אויב עס וועט איהם עפּעס פעהלען אָדער געשעהען חלילה שלעכטס, זאָל ער זיך תיכף ווענדען צום וואָיעוואָדא, פעררופענדיג זיך אויף זייער נאָמען, וועט זיין בקשה זיכער ערפילט ווערען.

אין קעלצער מאגיסטראט טאָרען פערהייראטע פרויען ניט אַרבייטן אלס בעאמטע.

דער קעלצער מאגיסטראט האָט פאָ־ריגע וואָך אָנגענומען א בעשלוס צו רעדוצירען די מאגיסטראט-בעאמטינס, וועלכע זענען שוין פערהייראט. דער בעשלוס איז מאָט ווירט דערביט, וואָס די מענער פון די פרויען פערדינען בעזונדער.

פאַר די בעאמטינס פערבלייבט איצט אלזאָ 2 אויסוועגען: צו גט'ען זיך, אָדער אויסצוהאַלטען די מענער אויף זייער פענסיע. די מיידלעך - בעאמטינס, אויב זיי ווילען פערבלייבען אין מאַ־גיסטראט, וועלען נישט טאָרען התונה האָבען.

קיין אַנדערע עצה איז נישטאָ...

גראַנדיעזע פייערליכקייט פון חנוכת - הבית אין דער היגער גרויסער שטאָדט־שוהל.

זונטאָג דעם 31 ה. ח. 8 אַזייגער אָוועגד, קימט פאָר די פייערונג פון הנוכת-הבית אין דער שטאָדט-שוהל. דער קולמינאציאָנס-פונקט, פון דער פייערליכקייט בעשטעהט אין דעם ספּע־ציעל איינשטודירטער אָרקעסטער פון איבער 20 פערזאָן, אונטער די לייטונג פון ה' ווינער.

אַ בלימעל פאָרן קרן קימת לישראל.

פרייטאג דעם 29 ה. ח. קומט פאָר אין קעלץ א בלימעל-פערקויף לטובת קרן קימת לישראל. עס איז צו האָפען, אַז די אידישע געזעלשאַפט וועט זיכער נישט פערגעסען צו שטיצען דעם פּאָ־פּולערסטען נאציאָנאלען פאָנד, וועלכער גענוסט פון סימפּאטיע און צוטרוי פון דער גאנצער היגער אידישער בע־פעלקערונג.

ס פּ א ר ט.

אינטערעסאנטער פוטבאָל-מעטש אין וויערזשבניק צווישען דאָר־טיגען „טור“ און קעלצער „מכבי“ ענדיגט זיך מיט'ן רעזולטאָט 1:1

היינטיגען זונטאג איז אין וויער־זשבניק פאָרגעקומען א אינטערעסאנ־טער מעטש צווישען „טור“ און מכבי (קעלץ). צוליב דעם זעהר גוטען שפּי־לען פון ביידע קלובען איז דער רע־זולטאָט ערוואַרט געוואָרען מיט גרויס שפּאַנונג.

באלד ביים אָנהויב ווערט „טור“ שטאַרק אָנגעגריפען. א לענגערע צייט איז דער טויער פון די וויערזשבניקער אינגאַנצען בעהערשט מצד די מכבער. דאָך געלונגט זיי נישט ביז דער פּוי־זע צו שיסען א גאָל. ערשט נאָך דער פּויזע ווערט דאָס שפּיעל געפיהרט אין א שטאַרקען טעמפּאָ. גלייך געלונגט „טור“, דורך א עלף-מעטער שאָס צו שיסען אַ גאָל אין טויער פון „מכבי“.

בעקומענדיג א איבערמאכט בעמיהט זיך „טור“ מיט אלע כחות צו פערגרע־סערען דעם רעזולטאָט. אין א געווי־סען מאָמענט געפונען זיך 2 „טור“-שפּיעלער הארט נעבען מכבי-טויער און נישט האָבענדיג קיין ווידערשטאַנד, וואָלטען זיי זיכער געשאָסען א פּויי־טען גאָל. אין דער לעצטער סעקונדע ראטעוועט אָבער די לאַגע דער מכבי־שפּילער גוטמאַן, וועלכער לויפט אונ־טער און ארויסבעקומענדיג די פּילקע גיעט ער זי איבער צו פינקעלשטיינען. דער לעצטער שיסט תיכף אין טויער פון „טור“ און דערגרייכט אַ גאָל.

ביי דעם רעזולטאָט 1:1 ענדיגט זיך שוין שפּעט אין אָוועגד דער מעטש.

כדאי צו בעמערקען, אז „מכבי“ איז ארויסגעטרעטען מיט 3 רעזערוו-שפּי־לער, אויך האָט זיך דער וויערזשבני־קער ספּאָרט-פּלאַץ לגמרי נישט צוגע־פּאַסט פאר ערשטקלאַסיגע דרוזשינעס.

אויסגעצייכענט ביי „מכבי“ האָבען זיך: גוטמאַן, גאָלדבלום 1, פעלדשטיין און לעהקאָוויטש.

עס איז זעהר געווינשען, אז די ראָ־דאָמער יודישע ספּאָרט-קלובען זאָלען ארויסזאָגען זייער ווילען צוזאַמענצו־טרעפען זיך מיט „מכבי“, וועלכער ענטוויקעלט זיך לעצטענס אָזוי גוט.

ערעפנונג פון אַ באָקסען־סעקציע ביי „מכבי“.

(ר) דער פּאָפּולערער היעגער יודי־שער ספּאָרט קלוב „מכבי“. האָט זיך אין די לעצטע וואָכען זעהר שטאַרק ענטוויקעלט. דער קלוב פיהרט א ברייטע טעטיגקייט אויף אלע ספּאָרט-גע־ביעטען ווי: פוטבאָל, לייכט-אטלעטיק, גימנאַסטיק פאַר מענער און פרויען, פינג-פּאָנג, ראָווערען און שווים-סעקציע.

היינטיגען שבת איז ביי דער אנווע־זענהייט פון א ספּעציעלען פּאָלישטע־הער פון ספּאָרט-קרייז און אָ גרויסע צאָהל מיטגלידער, פאָרגעקומען די ערעפנונג פון א ניי אָרגאַניזירטער באָקסען סעקציע. ביים איבערשניידען דעם באַנד פון באָקסען-רינג האָלט א קורצע אָבער געלונגענע רעדע דער פּרעזעס פון „מכבי“ ה' ד. פרידמאַן.

דאַן הויבט זיך אָן א באָקסען-מעטש צווישען די ה״ה: כיטלער, לעוואַרטאָוו־סקי, האָלצמאַן, בארקאָווסקי און קליינ־מאַן. אויסגעצייכענט האָבען זיך: באָר־קאָווסקי, כיטלער און לעוואַרטאָווסקי. אין איהר ווייטערע ארבייט צו דער ענטוויקלען ווינשען מיר דעם „מכבי“ ערפאָלג.

האַלאָ ראַדאָם! האַלאָ ראַדאָם!

די בעסטע, די בעקוועמסטע אויטאָבוסן-רייזע קיין וואַרשא איז נאָר אויף דעם

נייעם אויטאָבוס „מ א ס"

וועלכער איז געלאָזען געוואָרען אין גאַנג די היינטיגע וואָכען.

דער רייזע-פּלאַן איז פאָלגענדער:

פון ראַדאָם: 7 פריה פון ווארשא: 7 אָוו. פון דלוגא 29 (האָטעל באַלסק) פון רוג וואַרשאַווער און לובלינער. טעלעפאָן 74, פרייטאָג פאָהרט אָב 2 נאָך מיטאָג.

דער אויטאָבוס געהט דורך די ליניע ביאַלאָבזשעג — גריצע.

בילעטען פריהער צו בעקומען אין ראַדאָם דלוגא 1 ביי ה' וויינגאַרט (פּראַנט-געשעפט) און אין וואַרשא אין האָטעל פּאָלסקי.

דורך דעם זעלבען אויטאָבוס ווערט ערלעדיגט אויפ'ן רעיעלסטען אופן אַלערהאַנד האַנדעלס-אַנגעלעגענהייטען ווי: סחורות, געלד-זענדונגען א. ז. וו.

ווענדען זיך אַלעס ווענדען: ראַדאַם דלוגא 1 ביי ה' ווייגנאַרט פון 7 פריה ביז 10 אָוו.

מיט אַכטונג

גלאַנץ, פרידמאַן, מלינקעוויטש.

צו דער פערלאָבונג פון אונזער ליבען זוהן און ברודער
לייב נחום מיט פרל׳ מאַניע בערקמאַן פון ראַדאָם
ווינשען מיר זיי פיעל גליק און א בליהענדע צוקונפט.
קעלץ. עלטערן, שוועסטערן און ברידער אייזענבערג.

צו דער פערלאָבונג פון אונזער חבר לייבוש נחום אייזענבערג מיט פרל׳ מאַניע בערקמאַן (ראַדאָם) ווינשען א הערצליכען מז"ט
יצחק זילבערשטיין, יחזקאל קאָהן,
קעלץ. פרץ לעווי.

Z intencji zaręczyn kolegi Nachuma Ajzenberga
z p. Manią Berkmanówną
życzą szczęśliwej przyszłości i powodzenia.
P. Ajzenberg — z — narzeczoną.

מיר גראַטולירען אונזער חבר און פינרוואַלטונגס-מיטגליד
וואָלף סטאַשעווסקי עט פאַמיליע
צו דער חתונה פון זייער זוהן יהושיע סטאַשעווסקי
וואָס קומט פאָר פרייטאָג ה' לחודש אלול תר"ץ.
דער שניידער-צעך אין קעלץ.

בעקאַנטמאַכונג.

דינסטאָג דעם 2-טען וואָזשעשיען ה. י. 7,30 אָוועגד קומט פאָר די

ערעפנונג פון פריזירער=צעך

אין האַנדווערקער-קלוב, אויף וועלכע מיר האָבען ועם כבוד צו פערבעטען אונזערע ג' מיטגלידער.

דער טאָג-ארדנונג: 1) אויסיועהלען א פרעזידיום. 2) בעגריסונגען. 3) וועהלען א סטאַרשע, 5 פאָד-סטאַרשעס און 5 מיטגלידער אין דער פערוואַלטונג, 4) בעשטעטיגען רעם בודזשעט, 5) פרייע פאָרשלאָגען.

דער אָרגאַניזיר-קאָמיטעט.

די מעדער=גימנאזיע פון די יודישע קהלה אין קעלץ (מיט רעכט פון רעגירונגס-גימנאַזיע)

מאַכט בעקאַנט, אַז די איינשרייב-עגזאַמענס אין אַלע קלאַסען (פון די עלעמענטאר קלאַס B ביז די 8-טע איינשליסליך)

קומט פאָר פון זונטאָג דעם 31|8 און וועלן דויערן א גאַנצע וואָך.

איינשרייבונגען פון נייע שילער נעמט אָן די קאַנצעלאַריע פון די גימנאַזיע טאָג-טעגליך פון 8 אזייגער פריה ביז 1 נאָך מיטאָג.

קעלץ 25|8 1930 דירעקטאָר — דר. פויער.

צו דער עפענטליכקייט

איך מאַך בעקאַנט, דאָס דער ה' ישראל׳קע שליאַמאָוויטש האָט, אריינקומענדיג אין מיין וואָהנונג, מיך שטאַרק צושלאָגען אויף א ברוטאַלען אופן, נישט קוקענדיג אויף מיין עלטער און עהרע.
זאָל די עפענטליכקייט עס וויסען און משפט'ן.

קעלץ. ציפע זיסמאַן

— די — שענסטע **טאַפּעטען** צו זעהר ביליגע פרייזען קען מען נור בעקומען

אין דער לאַנג-יעהריגער פירמע

ש. שטיינמאַן

ראַדאַם, לובלינער 21.

OGŁOSZENIE.

Podaje się do wiadomości Sz. P., że Biuro Próśb i Podań pod firmą

„EXPRES"

przy ul. ŻEROMSKIEGO 27
(w lokalu Powszechnego Banku Spółdz.)
z dniem 15 Sierpnia r. b. wznawia swą działalność pod kierownictwem wybitnych fachowców.

BIURO ZAŁATWIAĆ BĘDZIE:

Redagowanie próśb do wszystkich władz państwowych i komunalnych.
Sprawy paszportowe i mieszkaniowe; umowy i kontrakty
Windykacja należności.
Przepisywanie na maszynie.

Biuro czynne od godziny 9 — 3 i od 4 — 7.
Załatwia się punktualnie, solidnie i tanio.

Kino dźwiękowe „ŚWIT"

Od poniedziałku dnia 25 sierpnia b. r.
Imponujący film p. t.

Maski Erwina Reinera

w roli gł.: John Gilbert.
Nad program: Liczne dźwiękowe dodatki

Kino CORSO Teatr

Dziś i dni następnych

Cohn demokrata

w roli gł.: George Sidney.

Na scenie: rewja

Kino ODEON Teatr

Od poniedziałku 25 sierpnia r. b.
Potężne arcydzieło filmowe p. t.

BESTJA MORSKA

— w roli gł.: —
Dolores Costello i John Barymoore

— Nad— program *Władca skalnej doliny*
w roli głównej: Wiliam Baxter.

Kino *NOWE CZARY* Teatr

Dziś i dn. następnych
Znakomita komedja p. t.

Awantura Arabska

w rolach głównych
Mary Astor, Wiliam Boyd i inn.

II. **C Y R K**
w roli gł. Charły Chaplinem

Redaktor Ch. M. Here

Drukarnia Wyd. „Rademer-Kielcer Lebon" Radom Sawaflibewska 20.